

Warszawa, dnia 19 września 2006 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 238)

Uchwalona w dniu 8 września 2006 r. ustawa o zmianie ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw wypracowana została przez Sejm na podstawie projektu rządowego i wprowadza zmiany do trzech ustaw.

Zasadniczym celem nowelizacji jest doprecyzowanie przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „ustawą zabużańską” oraz ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w zakresach dotyczących przekazywania środków finansowych przez Agencję Nieruchomości Rolnych na rzecz państwowego funduszu celowego, zwanego Funduszem Rekompensacyjnym oraz katalogu zadań i katalogu związanych z tymi zadaniami kosztów gospodarowania Zasobem przez Agencję Nieruchomości Rolnych.

Aktualny kształt ustawy zabużańskiej, dotyczącej realizacji uprawnień obywateli polskich do otrzymania odszkodowania za mienie pozostawione na obszarach byłych Kresów Wschodnich, wynikających z układów tzw. republikańskich, mających charakter umów międzynarodowych, jest wynikiem wieloletniego kształtowania rozwiązań prawnych w kwestii sposobu realizacji i zakresu tych roszczeń. Obejmuje ostatnie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, co do możliwości ograniczeń rekompensaty oraz zobowiązania Państwa wynikające z ugody w tzw. sprawie Broniowskiego, zawartej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu, co do rychłego zaspokajania tych roszczeń.

Fundusz Rekompensacyjny utworzony został tą ustawą w celu finansowania wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu prawa do rekompensaty, przysługującego osobom, które pozostawiły nieruchomości poza obecnymi granicami Polski w związku z II wojną światową. Świadczenie pieniężne wypłacane ze środków Funduszu Rekompensacyjnego jest jedną z form realizacji prawa do rekompensaty, określoną w art. 13 ustawy nowelizowanej.

Nowelizacja doprecyzowuje przepisy obu wymienionych ustaw, co usunie wątpliwości, w zakresie możliwości ratalnej sprzedaży nieruchomości Zasobu, z której wpływy przekazywane są na Fundusz Rekompensacyjny. Wyeliminuje też wskazaną w uzasadnieniu niepewność, co do trybu zbywania nieruchomości przez Agencję (tryb przetargu).

Zmiana ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie dotyczy problemów zabużańskich. Ma na celu doprecyzowanie przepisu wiążącego się z udzielaniem dotacji z budżetu państwa, który to obowiązek od 1 stycznia 2006 r. wynika z ustawy o finansach publicznych.

Uwagi szczegółowe

1. Uwaga dotycząca art. 1 pkt 1

W trakcie drugiego czytania nowelizacji w Sejmie została wniesiona poprawka, która podmiotowy zakres ustawy zabużańskiej poszerza o krąg osób, które pozostawiły nieruchomości poza obecnymi granicami Polski w związku z umową pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o zmianie odcinków terytoriów państwowych z dnia 15 lutego 1951 r. (art. 1 pkt 1 nowelizacji). W odniesieniu do osób przesiedlających się umowa zawiera w art. 3 protokołu do umowy, następujące postanowienie:

"Wartość mienia nieruchomego, pozostawionego na podlegających zamianie odcinkach przez osoby przesiedlające się, nie podlega kompensacie ze strony państwa, na którego terytorium to mienie pozostaje."

Z racji merytorycznej zawartości treści tej poprawki w aspekcie jej skutków finansowych, ocena Senatu powinna być poprzedzona uzyskaniem opinii Rządu.

2. Uwaga do art. 2 pkt 2 lit. b

W trakcie drugiego czytania w Sejmie dodana została poprawka doprecyzowująca delegację ustawową zawartą w art. 20 ust. 6 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Przepis wymaga obecnie drobnej korekty legislacyjnej.

Propozycja:

- w art. 2 w pkt 2 w lit b, w ust. 6 po wyrazach "Funduszu Rekompensacyjnego" dodaje się wyrazy ",o którym mowa w przepisach o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej".

"Fundusz Rekompensacyjny" jest nazwą państwowego funduszu celowego, utworzonego inną ustawą, niż zmieniana tym przepisem ustawa o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Z tego względu uzasadnione jest odesłanie do przepisów, które umocowują w systemie tę instytucję.

Opracowała Hanna Kaśnikowska